

ร่างพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(นางมัลลิกา บุญมีตระกูล มหาสุข กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗ ดังต่อไปนี้

- ๑) กำหนดให้ผู้สร้างสรรค์และนายจ้างสามารถแก้ไขข้อตกลงกันในการนำงานออกเผยแพร่ต่อสาธารณชนได้ใหม่ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมกับคู่สัญญา (เพิ่มมาตรา ๙ วรรคสอง และวรรคสาม)
- ๒) กำหนดให้การเรียกเก็บค่าลิขสิทธิ์จากผู้ประกอบกิจการ ที่มีการนำงานนาฏกรรม หรือดนตรีกรรมออกเผยแพร่ต่อสาธารณชนตามความเหมาะสม และให้การควบคุมผลงานและสัดส่วนการทำงานของตัวแทนเจ้าของลิขสิทธิ์เป็นหน้าที่ของเจ้าของลิขสิทธิ์ (เพิ่มมาตรา ๓๖ วรรคสอง และวรรคสาม)

เหตุผล

โดยที่พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พุทธศักราช ๒๕๓๗ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน ในเรื่องเกี่ยวกับสิทธิในการนำงานออกเผยแพร่ต่อสาธารณชนตามวัตถุประสงค์แห่งการจ้าง กรณีที่ผู้สร้างสรรค์สร้างสรรค์งานขึ้นในฐานะพนักงานหรือลูกจ้าง ซึ่งในขณะที่ทำสัญญาผู้สร้างสรรค์งานและนายจ้างต่างมีฐานะที่ไม่เท่าเทียมกัน ข้อสัญญาในการนำงานออกเผยแพร่ต่อสาธารณชนจึงอาจเกิดความไม่เป็นธรรม เพื่อให้สอดคล้องกับบริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีในการเผยแพร่งานต่อสาธารณชน ประกอบกับความต้องการของคู่สัญญาที่มีความประสงค์จะแก้ไขข้อสัญญาที่เกิดความเป็นธรรม และกรณีชำระค่าลิขสิทธิ์ โดยเจ้าของลิขสิทธิ์ ตัวแทน หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าของลิขสิทธิ์ ต้องมีความชัดเจน เพื่อป้องกันการเรียกเก็บลิขสิทธิ์ซ้ำซ้อน และผู้ประกอบกิจการสามารถดำเนินคดีกับเจ้าของลิขสิทธิ์ ตัวแทน หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าของลิขสิทธิ์ ได้ หากมีการเรียกเก็บค่าลิขสิทธิ์ซ้ำ ส่วนการควบคุมผลงานและสัดส่วนการทำงานของตัวแทนหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าของลิขสิทธิ์เป็นหน้าที่ของเจ้าของลิขสิทธิ์ กรณีการปฏิบัติหน้าที่ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ของสัญญาจ้างหรือมีการเก็บลิขสิทธิ์ซ้ำซ้อน เจ้าของลิขสิทธิ์ต้องรับผิดชอบแห่งการนั้น เห็นควรให้ปรับปรุงให้เหมาะสมกับกาลปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
ลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

.....
.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล
ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบด้วยมาตรา ๓๗ มาตรา ๔๐ และมาตรา ๔๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้
เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการคุ้มครองงานอันมีลิขสิทธิ์ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสภาวะแวดล้อม
บริบททางสังคม เทคโนโลยี และเพื่อให้เป็นไปตามสนธิสัญญาว่าด้วยลิขสิทธิ์ขององค์การทรัพย์สินทางปัญญา
โลกที่ประเทศไทยจะเข้าเป็นภาคี ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖
ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสอง และวรรคสาม ของมาตรา ๙ แห่ง
พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗

“เมื่อผู้สร้างสรรค์เห็นว่าข้อสัญญาที่ได้ทำตามวรรคหนึ่งไม่เป็นธรรม และมีความประสงค์
จะแก้ไข ให้ผู้สร้างสรรค์ทำหนังสือแจ้งความประสงค์ต่อนายจ้าง และนายจ้างมีหน้าที่จะต้องพิจารณา
ความประสงค์ของผู้สร้างสรรค์โดยคำนึงถึงความเป็นธรรมของสัญญา และแจ้งผลการพิจารณาต่อผู้สร้างสรรค์
โดยไม่ชักช้า เพื่อทำเป็นหนังสือตกลงกันฉบับใหม่

กรณีที่นายจ้างไม่ปฏิบัติตามวรรคสอง หรือผู้สร้างสรรค์ไม่พอใจกับผลการพิจารณาของ
นายจ้าง สามารถยื่นคำฟ้องเพื่อดำเนินคดีต่อนายจ้างได้”

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสอง และวรรคสาม ของมาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗

“กรณีผู้ให้บริการประกอบกิจการและใช้ผลงานที่สร้างสรรค์เผยแพร่ต่อสาธารณชนประกอบกิจการและได้มีการชำระค่าลิขสิทธิ์ให้กับเจ้าของลิขสิทธิ์แล้ว ไม่ว่าจะเป็นการชำระผ่านตัวแทนเจ้าของลิขสิทธิ์ ให้มีการออกเอกสารการชำระค่าลิขสิทธิ์ เพื่อป้องกันการเรียกเก็บซ้ำ หากมีตัวแทนเจ้าของลิขสิทธิ์หรือเจ้าของลิขสิทธิ์มาเรียกเก็บซ้ำ ให้ผู้ให้บริการสามารถดำเนินคดีกับตัวแทนเจ้าของลิขสิทธิ์หรือเจ้าของลิขสิทธิ์ได้

การควบคุมผลงานและสัดส่วนการทำงานของตัวแทนเจ้าของลิขสิทธิ์เป็นหน้าที่ของเจ้าของลิขสิทธิ์ หากตัวแทนเจ้าของลิขสิทธิ์ปฏิบัติหน้าที่ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ของสัญญาจ้างหรือมีการเก็บลิขสิทธิ์ซ้ำซ้อน เจ้าของลิขสิทธิ์ต้องรับผิดชอบแห่งการนั้น”

.....

.....

บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ ...)

พ.ศ.

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

เนื่องจากพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พุทธศักราช ๒๕๓๗ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน ในเรื่องเกี่ยวกับสิทธิในการนำงานออกเผยแพร่ต่อสาธารณชนตามวัตถุประสงค์แห่งการจ้าง กรณีที่ผู้สร้างสรรค์สร้างสรรค์งานขึ้นในฐานะพนักงานหรือลูกจ้าง ซึ่งในขณะที่ทำสัญญาผู้สร้างสรรค์งานและนายจ้างต่างมีฐานะที่ไม่เท่าเทียมกัน ข้อสัญญาในการนำงานออกเผยแพร่ต่อสาธารณชนจึงอาจเกิดความไม่เป็นธรรม เพื่อให้สอดคล้องกับบริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีในการเผยแพร่ผลงานต่อสาธารณชน ประกอบกับความต้องการของคู่สัญญาที่มีความประสงค์จะแก้ไขข้อสัญญาที่เกิดความเป็นธรรม และกรณีชำระค่าลิขสิทธิ์ให้กับเจ้าของลิขสิทธิ์ ตัวแทน หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าของลิขสิทธิ์ ต้องมีความชัดเจน เพื่อป้องกันการเรียกเก็บลิขสิทธิ์ซ้ำซ้อน และผู้ประกอบการสามารถดำเนินคดีกับเจ้าของลิขสิทธิ์ ตัวแทน หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าของลิขสิทธิ์ได้ หากมีการเรียกเก็บค่าลิขสิทธิ์ซ้ำ ส่วนการควบคุมผลงานและสัดส่วนการทำงานของตัวแทนหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าของลิขสิทธิ์เป็นหน้าที่ของเจ้าของลิขสิทธิ์ กรณีการปฏิบัติหน้าที่ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ของสัญญาจ้างหรือการเก็บลิขสิทธิ์ซ้ำซ้อน เจ้าของลิขสิทธิ์รับผิดชอบแห่งการนั้น เห็นควรให้ปรับปรุงให้เหมาะสมกับกาลปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. มีสาระสำคัญ ดังนี้

๒.๑ กำหนดให้พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป (ร่างมาตรา ๒)

๒.๒ เมื่อผู้สร้างสรรค์ เห็นว่าข้อสัญญาที่ได้ทำตามวรรคหนึ่งไม่เป็นธรรม และมีความประสงค์จะแก้ไข ให้ผู้สร้างสรรค์ทำหนังสือแจ้งความประสงค์ต่อนายจ้าง และนายจ้าง มีหน้าที่ที่จะต้องพิจารณาความประสงค์ของผู้สร้างสรรค์โดยคำนึงถึงความเป็นธรรมของสัญญา และแจ้งผลการพิจารณาต่อผู้สร้างสรรค์โดยไม่ชักช้า เพื่อทำเป็นหนังสือตกลงกันฉบับใหม่ หากนายจ้างไม่ปฏิบัติตามหรือผู้สร้างสรรค์งานไม่พอใจกับผลการพิจารณาของนายจ้าง สามารถยื่นคำฟ้องเพื่อดำเนินคดีต่อนายจ้างได้ (ร่างมาตรา ๓)

๒.๓ กรณีผู้ให้บริการประกอบการและใช้ผลงานที่สร้างสรรค์เผยแพร่ต่อสาธารณชน ประกอบกิจการและได้มีการชำระค่าลิขสิทธิ์ให้กับเจ้าของลิขสิทธิ์แล้ว ไม่ว่าจะเป็นการชำระผ่านตัวแทนเจ้าของลิขสิทธิ์ ให้มีการออกเอกสารการชำระค่าลิขสิทธิ์ เพื่อป้องกันการเรียกเก็บซ้ำ หากมีตัวแทนเจ้าของลิขสิทธิ์หรือเจ้าของลิขสิทธิ์มาเรียกเก็บซ้ำ ให้ผู้ให้บริการสามารถดำเนินคดีกับตัวแทนเจ้าของลิขสิทธิ์หรือเจ้าของลิขสิทธิ์ได้ และการควบคุมผลงานและสัดส่วนการทำงานของตัวแทนเจ้าของลิขสิทธิ์เป็นหน้าที่ของเจ้าของลิขสิทธิ์ หากตัวแทนเจ้าของลิขสิทธิ์ปฏิบัติหน้าที่ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ของสัญญาจ้างหรือมีการเก็บลิขสิทธิ์ซ้ำซ้อน เจ้าของลิขสิทธิ์ต้องรับผิดชอบแห่งการนั้น (ร่างมาตรา ๔)